

Imprezy folklorystyczne i regionalne

10—12.III — w Krakowie w Domu Sztuki Ludowej odbył się zorganizowany przez Cepelię pokaz wykonywania koronki klockowej.

21.III — w Muzeum Wsi Opolskiej w Bierkowicach odbyło się uroczyste otwarcie nowego sezonu turystycznego, połączonego z „topieniem Marzanny”, „galkiem” i występami kapeli ludowej.

22.II — we Włocławku, w ramach organizowanych przez Muzeum Kujawskie „Muzealnych sobót dla świata pracy”, odbyła się impreza pn. „Kujawska rzeźba ludowa”. W programie — m.in. — spotkanie z twórcami ludowymi, połączone z pokazem rzeźbienia, kiermasz rzeźb, pogadanka mgr Romualdy Hankowskiej na temat roli polichromii w zabytkowej rzeźbie ludowej.

22.III — we Włocławku, w ramach akcji „Muzealne soboty dla świata pracy”, odbył się cykl imprez zapoczątkowany spotkaniem z red. Aleksandrem Jackowskim i pokazem filmów o twórczości amatorów. Następnie twórcy ludowi demonstrowali swoje umiejętności: Władysława Włodarszewska malowała kwiaty we wnętrzu muzealnej izby kujawskiej, Maria Żołnowska — prezentowała sztukę wysypywania ornamentów piaskiem na dziedzińcu muzealnym, Leokadia Wolska — wykonywała pająki ze słomy, a Eugenia Adamczewska, Genowefa Wodecka i Kazimiera Rzeczowska — zdobiły pisanki. Równocześnie trwał kiermasz wyrobów ludowych.

Konkursy i wystawy

17.I — z okazji „zimowych Dni Krynicy” otwarta została wystawa prac Nikifora. W czasie imprezy występowały też zespoły regionalne m.in. Zespoły Pieśni i Tańca „Sądcecczanie” i „Dolina Popradu”.

18.I — w Grudziądzu w klubie „Kierunki” otwarta została wystawa malarstwa Teofila Ociepki. Na otwarcie wystawy zorganizowano spotkanie z artystą.

23.I — w Warszawie rozpoczęła się Mazowiecka Panorama XXX-lecia, z okazji której otwarto m.in. wystawy: w Muzeum Narodowym — „Zbiory Muzealne Mazowsza” (głównie rzeźba z okolic Sierpca, tkanina ludowa, ceramika), w Państwowym Muzeum Etnograficznym — „Strój ludowy na Mazowszu” (w granicach woj. warszawskiego), w Stoł. Domu Kultury — wystawa plastyki nieprofesjonalnej, a w pawilonie Cepelii — zaprezentowano rzeźbę ludową i wyroby pamiątkarskie z terenu województwa.

30.I — w Muzeum Kujawskim we Włocławku otwarta została wystawa pn. „Zabytkowa rzeźba ludowa

w fotografii”. Autorem fotogramów był Jan Świdorski.

I — w Gdańsku otwarta została pokonkursowa wystawa haftu ludowego regionów województwa. Z 400 prac nadesłanych na konkurs pokazano na wystawie — 100.

I — w legnickim Muzeum Miedzi czynna była wystawa pn. „Kolorowo Powiśle”, na której pokazano malowanki i wycinanki z Żalipia i okolic.

I — w Katowicach, w gmachu WRZZ czynna była ogólnopolska wystawa rzeźby, malarstwa i grafiki górników. Pokazano tu 110 prac wybranych z 365, które zostały nadesłane. Przyznano nagrody i wyróżnienia.

I — w Warszawie w TPSP otwarto wystawę rzeźb Bolesława Suski z Budziska, pow. Łuków.

I — w Lublinie rozstrzygnięty został konkurs zorganizowany dla młodych artystów wiejskich przez Zarz. Gł. STL, Muzeum Okręgowe i ZW ZSMW w Lublinie. Na konkurs wpłynęło ponad 150 prac.

1.II — w Starej Kordegardzie w Łazienkach warszawskich otwarta została wystawa pokonkursowa pt. „Tkaniny podwójne i sejpaki”, zorganizowana przez Cepelię i TPSP w Warszawie.

1.II — w siedzibie Stowarzyszenia Historyków Sztuki w Krakowie otwarta została wystawa pn. „Improwizacje fantastyczne Wojciecha Gizy”, na której pokazano malarstwo tego oryginalnego plastyka-amatora.

7.II — w Toruniu otwarta została wystawa pn. „Wielcy Polacy — ich życie i dzieło w rzeźbie ludowej”. Na wystawie zaprezentowano dorobek konkursu zorganizowanego przez MKiS oraz Muzeum Etnograficzne w Toruniu. W konkursie udział brali tylko twórcy zaproszeni, z których 143 nadesłało 653 prace. Na wystawie pokazano 210 prac 77 autorów. Nagrodę I otrzymał Stanisław Zagajewski z Włocławka, nagrody II: Marian Brudek, Szczepan Mucha, Kazimierz Makowski, Władysława Prucnal, Jarosław Furgala, Stefan Głowiak, Stefan Fus, Stanisław Korpa, Józef Kaczmarek. Nagrody III otrzymali: Władysław Bąk, Wincenty Krajewski, Grzegorz Szewczyk, Tadeusz Cakała, Marian Adamski, Janina Gozdecka, Stanisław Białos. Przyznano również 8 wyróżnień. Wydano okazały katalog.

17.II — w Warszawie z okazji Opolskiej Panoramy XXX-lecia otwarto m.in. wystawę „Twórczość ludowa Opola”. Na estradzie występowały zespoły folklorystyczne, jak „Opole” „Bierawianie” i „Dziergowice”.

Dn. 19.II w Stoł. Domu Kultury zaprezentowano widowisko „Opolski Mięsopest”.

18.II — w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi otwarto wystawę pn. „Sztuka ludowa Podhala”, na której pokazano 250 eksponatów pochodzących ze zbiorów Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem. Scenariusz wystawy opracowała mgr Helena Średniawa.

II — w Płockim Ośrodku Kultury i Sztuki czynna była Wojewódzka Wystawa Sztuki Nieprofesjonalnej „Płock 74”. Komisarzem wystawy był Stanisław Wojciech Kosowski z Woj. Ośrodka Kultury.

II — w Łopusznej zorganizowano konkurs pn. „Prządki”, mający na celu podtrzymanie tradycji przędzenia wełny i lnu oraz popularyzację wyrobów ludowych.

II — w Aleksandrowie Kuj. w PDK otwarta została wojewódzka wystawa sztuki nieprofesjonalnej. Pokazano tu 131 prac wybranych spośród 207 nadesłanych.

II — w PDK w Turku rozstrzygnięty został konkurs dla plastyków-amatorów Wielkopolski. Nadesłano 162 prace 38 autorów, z których nagrody otrzymali: Roman Czeski z Buku, pow. N. Tomyśl — nagr. I; Henryk Kukuć z Dakowej, pow. N. Tomyśl — nagr. II; Zofia Marciniak z Przysieki Starej, pow. Kościan — nagr. III.

1.III — w galerii „Omega” w Toruniu otwarto wystawę prac Teofila Ociepki.

8.III — w Młynie Zamkowym w Słupsku otwarta została wystawa pn. „Sztuka ludowa wsi koszalińskiej 1945—1975”.

15.III — w Turku otwarta została pokonkursowa wystawa pn. „Rzeźba plastyków-amatorów Wielkopolski”, na której pokazano 79 prac 25 autorów z terenu województwa. Organizatorami wystawy byli: Pałac Kultury w Poznaniu, PDK w Turku oraz miejscowe Towarzystwo Kulturalne pod patronatem Wyzd. Oświaty, Wychowania i Kultury Urzędu Powiatowego.

17—23.III w Warszawie z okazji Poznańskiej Panoramy XXX-lecia czynne były m.in. wystawy: wielkopolskich instrumentów ludowych w Galerii MDM oraz malarstwa Zygmunta Warezygłowy w Starej Kordegardzie w Łazienkach.

17.III — w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie otwarta została wystawa pn. „Sztuka ludowa w XXX-leciu PRL”. W części I wy-

stawy pokazana została współczesna sztuka ludowa, w cz. II — inspiracje. Szczegółowe omówienie wystawy zamieszczamy w numerze. Scenariusz opracował red. Aleksander Jackowski, ekspozycję — Krzysztof Burnatowicz.

20.III — w Państw. Muzeum Etnograficznym w Warszawie otwarty został pokaz prac przeznaczonych na wystawy, które zorganizowane zostaną w Belgii z okazji festiwalu pn. „Folklor europejski — 75”.

Na wystawie warszawskiej zgromadzono ok. 360 eksponatów, pochodzących z 16 muzeów etnograficznych z całego kraju.

26—28.III — trwały I Krapkowieckie Targi Kroszonkarskie, w których uczestniczyli artyści ludowi z terenu powiatu. Targi poprzedzone były konkursem, w którym udział wzięło ponad 50 artystów ludowych. Nagrody I otrzymali: Anna Kostka ze Ścigowa, Elfyda Siemert z Choruli, Jerzy Lipka z Gogolina; nagrody II — Elżbieta Pokuta i Maria Labisz z Malni, Gerda Klimek z Kamienia Śl. oraz Elżbieta Pazar z Obrowca.

Nagrody w wysokości 1.000, 700, 500 zł zostały ufundowane przez opolską Cepelię, Urząd Woj. i Pow. w Krapkowicach.

III — w PDK w Kościerzynie otwarta została wystawa rzeźby ludowej i plastyków amatorów. Pokazano prace 17 autorów, m.in. Adama Zwolakiewicza i Apolinarego Pastwy.

III — w Galerii Sztuki Ludowej „Folklor” w Białymstoku czynna była wystawa wycinanki kurpiowskiej artystów z kolneńskiego: Stanisławy Niedźwiedzkiej z Baby, Marianny Trzcinka z Serafina i Marianny Kzebka z Wyżegi.

III — w Bydgoszczy odbył się II Wojewódzki Przegląd amatorskiej

twórczości plastycznej. Nadesłano 207 prac z dziedziny malarstwa, rzeźby i grafiki.

III — w Muzeum Ceramiki w Bolesławcu czynna była wystawa pn. „Malowane Powiśle”. Pokazano tu malowanki i wycinanki, malowane skrzynie i hafty.

III — w Słupsku, w Młynie Zamkowym czynna była wystawa pn. „Złotogłowie i wielobarwny haft kaszubski”.

III — w PDK w Międzychodzie czynna była wystawa malarstwa plastyków-amatorów, na której zaprezentowano dorobek konkursu wojewódzkiego. Spośród 244 prac nadesłanych na konkurs przez 65 autorów jury zakwalifikowało na wystawę 110 obrazów.

III — w Muzeum Mazowieckim w Płocku czynna była pokonkursowa wystawa ceramiki artystycznej, na której pokazano wyroby 15 artystów z woj. warszawskiego.

III — w Toruniu, w ramach zorganizowanych przez Muzeum Etnograficzne „Spotkań z folklorem” odbyła się wystawa-kiermasz artystów podhalańskich: Heleny Roj-Gąsienica i Zdzisława Walczaka. Wystąpili też podhalańscy instrumentalści i gawędziarze ludowi.

III—IV — w Muzeum Ziemi Kłodzkiej czynna była wystawa sztuki ludowej tego regionu.

Polska sztuka ludowa za granicą

17—24.III w Ostrawie (CSRS), w ramach Tygodnia Przyjaźni Czesko-słowacko-Polskiej czynna była wystawa pn. „Sztuka ludowa na Śląsku”. Pokazano tu ceramikę, rzeźbę w węglu, wyroby ze srebra, stroje ludowe,

a także malarstwo i grafikę plastyków-amatorów.

I — w Troyes (Francja) odbyły się Dni Francusko-Polskie, zorganizowane przez Towarzystwo France-Pologne. W sali reprezentacyjnej merostwa otwarto z tej okazji wystawę pn. „Oto Polska”, na której pokazano m.in. sztukę ludową.

Inne

I — z okazji inauguracji nowego roku kulturalno-oświatowego w Lublinie wręczono Medale XXX-lecia PRL trzem twórcom ludowym: poecie — Stanisławowi Buczyńskiemu z Kotorowa, pow. Hrubieszów, garncarzowi — Jerzemu Witkowi z Urzędowa, pow. Kraśnik oraz kowalowi — Edwardowi Bychawskiemu z Borowa, pow. Krasnystaw.

Ministerstwo Kultury i Sztuki przyznało odznaczenia państwowe czterem twórcom ludowym: Złoty Krzyż Zasługi otrzymał garncarz — Eugeniusz Piotrowski z Pułuska, Srebrne Krzyże Zasługi — Stanisław Korpa z Rudy, pow. Sieradz — za rzeźbę i malarstwo, Zofia Wiechno z Wierznowic, pow. Łowicz — za wycinanki oraz Maria Wojtyła z Zalipia, pow. Tarnowskie Góry — za malarstwo.

15.II — odbyło się wręczenie dorocznych nagród im. Jana Pocka, ufundowanych dla twórców ludowych. W tym roku nagrody otrzymali: Stanisław Buczyński — poeta, Kotorów, pow. Hrubieszów; Edward Bychawski — art. kowal, Borów, pow. Krasnystaw; Władysław Kamiński — rzeźbiarz z Brzozówki, pow. Ropczyce; Jerzy Witek — art. garncarz, Urzędów, pow. Krasnystaw. Nagrodę zespołową otrzymał wiejski kabaret „Rzep” z Krzczonowa, pow. bychawski.

S U M M A R I E S • P E R I O D I C

SUMMARY OF ARTICLES

Ksawery Piwocki — THE REMARKS ON THE QUESTION OF THE SO-CALLED CONTEMPORARY FOLK ART

Piwocki is reminding his essential theoretical principles which are included in the publications: he is identifying the folk art in Poland with the arts and crafts, performed by the peasants. He feels this is a historical phenomenon and the genesis of that phenomenon — is reaching — in his opinion — as far back as the XVIIth century; the most important characteristics in as far as the contents and the style are concerned, have themselves developed in the XIXth century. It is only then that the class selfknowledge on one hand, and the improvement of the material situation — on the other hand — allowed for the peasantry to develop artistic activity of their own. In the folk art of the XIXth century many remnants of the earlier epochs have been preserved, which allowed for the romantics to seek for

the pre-slavic traditions in that folk art, and to believe in the changeable and a historical character of that art.

Contemporary folk artists are working for the urban recipient while those of earlier times have been satisfying the requirements of their own milieu and these requirements were laid upon the genesis of the folk art activity. The change of the recipient has had an impact not as much on the form of the folk art, as on the contents and the ideas of the character of folk art; that already has had been visible in the period between the world wars. Among the artistic activity of folk artists, close still in the expression and because of mentality represented, to the art of the XIXth century, the first sign of the changes coming, was strong individualization of the form and its expressive characteristics — its own environment has been already not pressing for any corrections. At the same time, the art performed, by the peasantry for their own purposes begins to become more and more „c h e a p” as far as artistic good taste is concerned, tends